

PŘÍPADOVÁ STUDIE

ZŠ U Roháčových kasáren

IP školy: Barbora Nebesářová (Marek Duda)

EP školy: Veronika Vidláková

Před vstupem do projektu

Před začátkem projektu byly třídnické hodiny zavedeny jednou cca za 14 dní, tedy nepravidelně podle měsíčního rozhodnutí vedení. Pedagogové tedy byli na určitou formu třídnických hodin zvyklí, cítili se však nekomfortně v tom, že nevěděli s dostatečným předstihem, kdy se třídnická hodina bude konat, a tak se na ně často nemohli dostatečně kvalitně připravit. Diskomfort ještě zvyšoval fakt, že kvůli třídnickým hodinám přicházeli o některé své hodiny v rámci běžně vyučovaných předmětů.

Po vstupu do projektu

Po konzultaci s vedením a interní průvodkyní se podařilo dosáhnout dohody a vedení vypracovalo plán třídnických hodin na celý školní rok dopředu. První setkání se sborovnou této školy bylo poměrně náročné. Pedagogové byli nemotivovaní a někteří z nich v silné rezistenci k celému tématu a našemu přístupu k třídnickým hodinám. Podařilo se nám rozptýlit některé obavy a negativní náhledy, i tak však po školení přetrvával spíše negativní postoj k celému konceptu třídnických hodin. K tomu přispělo i nečekané nařízení vedení, že třídnické hodiny budou povinně zavedené i na prvním stupni.

Pedagogové měli obavy zejména z množství povinností spojených s vedením třídnických hodin (např. zápis) a z nedostatečných kompetencí při řešení náročnějších situací.

I přes intenzivní snahu (metodické materiály, nabídka setkávání a sdílení zkušeností) bylo pro interního průvodce náročné vzbudit zájem a motivovat kolegy, aby čerpali individuální podporu externího průvodce. Nakonec se podařilo vytvořit poměrně stálou skupinu pedagogů, která se během projektu jen mírně proměňovala. Zřejmě z důvodu nedostatku důvěry k nám i vlastní sebedůvěry nebyl zpočátku velký zájem o náslechy v třídnických hodinách.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Proběhlo však pár společných setkání, kdy měli učitelé příležitost díky technice Kolegiální poradenství sdílet své problémy a témata a nechat si poradit od svých zkušených kolegů. To jsme vnímali jako velice přínosné a odbouralo to počáteční ostych pedagogů.

Díky jednotlivým seminářům, na kterých mohli učitelé čerpat inspiraci a trénovat dovednosti potřebné k vedení třídnických hodin, získávali někteří z nich větší jistotu a začali chápat smysl a přínosy, které třídnické hodiny mohou mít. I z fokusních skupin vyplývalo, že třídnické hodiny slouží k budování důvěry, vztahů, seznamování a řešení aktuálních problémů. Potřebnými kompetencemi pro jejich vedení jsou podle učitelů dobrá komunikace, autenticita, být trochu herec a umět to uhrát, i když mi není dobře. Přijali větší zodpovědnost při přípravě na jednotlivé hodiny a také zařadili pravidelné reflexe aktivit. Žáci i sami učitelé zmiňovali, že je obtížné postřehy a dovednosti získané během třídnických hodin vpravit do každodenní reality třídy.

V rámci individuální podpory při náhledech v jednotlivých třídách velmi záleželo na osobnosti a přístupu pedagogů. Někteří z nich vedli ukázkové třídnické hodiny se všemi náležitostmi a vysokou úrovní zvládnutých kompetencí. Jiní měli problémy s nastavenou formou komunikace vůči svým žákům. Opět se nám potvrdilo, že pro to, aby třídnické hodiny mohly fungovat a žáci i pedagog se mohli dostatečně uvolnit a otevřít, je třeba navázání důvěrného a blízkého vztahu mezi nimi.

Co pedagogové po celou dobu projektu vnímali jako neprospívající, byla nedostatečná podpora vedení. Sami učitelé měli potřebu pravidelných a konstruktivních debat o třídnických hodinách a přáli by si lepší podmínky při zájmu o jednotlivé semináře. Poměrně často se totiž stávalo, že učitelé nebyli uvolnění z výuky. Také se několikrát stalo, že třídnické hodiny neproběhly, protože v jejich termínu se konaly projektové dny. Přístup ani prostředí tedy nebylo pro rozvoj konceptu třídnických hodin ani pro samotné pedagogy, kteří o něj projevíli zájem příliš podpurné. I díky tomu se většina zapojených učitelů, včetně interní průvodkyně, rozhodla na konci školního roku 22/23 opustit školu.

V současné době se TH realizuje následovně

V současné době nejsou sice třídnické hodiny zanesené přímo do ŠVP, ale do budoucna se počítá se změnou. Z dokumentů školy jsou tak popsány v Preventivním plánu školy jako nástroj prevence psychopatologických jevů a podpora dobrých vztahů ve třídách.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Třídnické hodiny jsou realizovány jednou za tři týdny tzv. klouzavě, to znamená vždy jinou hodinu (a v rámci jiného předmětu) podle předem daného plánu.

Někteří noví třídní učitelé měli možnost načerpat inspiraci a základy přístupu k třídnickým hodinám na druhém školení pro sborovnu a novým interním průvodcem pro třídnické hodiny se stal mladý a motivovaný pedagog, kterého jsme na začátku roku proškolili a předali mu metodické materiály.

Přínos TH z pohledu vedení školy a interního průvodce

Vedení a IP vnímali největší přínos celého projektu v jasnějším ukotvení TH v rozvrhu díky celoročnímu plánu. Třídní učitelé se tak mohli kvalitněji připravovat a plánovat jednotlivá témata pro třídnické hodiny. I žáci měli přehled o tom, kdy je třídnické hodiny čekají. Vneslo to do institutu TH větší pocit jistoty a pravidelnosti.

Pedagogové velmi kladně hodnotili ukázkové hodiny a možnost zúčastnit se seminářů, kde mohli získat tipy na aktivity do TH.

Přínos projektových aktivit k rozvoji demokratické kultury ve škole z pohledu vedení školy

1. Vzdělávání pedagogů: V projektu jsme měli možnost vzdělávat pedagogické pracovníky naší školy. A přestože není lehké organizačně zajišťovat profesní růst kolegů, je to zároveň naším úkolem. Ze zpětných vazeb účastníků hodnotím kurzy jako kvalitní a skutečně rozvíjejí individuální pedagogickou praxi v oblasti podpory sociálních a občanských kompetencí žáků.
2. Prožitkové kurzy pro žáky: Třídy, které měly možnost se do projektu zapojit a absolvovat některý z kurzů, se na sebe naladily a začaly lépe komunikovat s učiteli. Pozorujeme u nich proměnu a rozvoj v oblasti kompetencí pro demokratickou kulturu (hodnoty, postoje, dovednosti, znalosti).
3. Celkově podpora třídnických hodin: Třídnické hodiny jsem ve škole moc chtěla. Vidím v nich velký potenciál a prostředí, které může efektivně předcházet nejrůznějším psychopatologickým jevům, současně může pomoci se začleněním žáků s OMJ. Narazila jsem na jistou neochotu pedagogů a zejména třídních učitelů, které během projektu a díky metodické podpoře postupně zmizela.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

